

Information till kontrollansvariga om riskbedömda kontrollplaner och e-tjänst

Frågor och svar från chatten informationsmöte 23 november

Kontrollplaner

Anser ni att det är KA:s uppgift att kontrollera entreprenörens egenkontroller?

Entreprenörens egenkontroller är ofta mycket omfattande och är en del av entreprenörens kvalitetsarbete. Byggherren får via civilrättsligt avtal med entreprenören ta del av egenkontrollerna. Vi kan inte se att det enligt PBL finns krav att KA ska gå igenom entreprenörens alla egenkontroller. Byggherren kan självklart via avtal med den som är kontrollansvarig ge det extrauppdraget till KA.

KA ska bevaka att byggherrens kontroller i kontrollplan PBL blir utförda. Flertalet av kontrollerna ska troligen utföras av entreprenören och samma kontroller kan finnas med i entreprenörens egna egenkontroller.

Om en KA tillsammans med projektets organisation har gjort en riskbedömning och en kontrollplan, ska då en inspektör lägga till fler punkter i kontrollplanen?

Ja enligt [PBL Kunskapsbanken](#) kan byggnadsnämnden lägga till fler punkter vilket framgår av propositionen till ny PBL (jfr prop. 2009/10:170 sid. 302-303).

Fysisk signatur? Funkar det inte med initialer och en signaturlista?

Jo det fungerar bra, det viktiga är att vi ser vem som har signerat så att vi kan följa upp det. Vi godkänner också digitala signaturer.

VEM är kontrollant? -Om vi går djupare än den upphandlande (total- eller utförande-) entreprenören så går vi in i det civilrättsliga kontraktet och styr....

I skedet då man söker startbesked kanske inte alla UE är upphandlade och då kan man ju inte skriva någon annan ansvarig än det man vet, nämligen att total- eller utförandeentreprenören är ytterst ansvarig. Eller vill ni att man lämnar rutan tom och kompletterar när entreprenörens upphandling är klar

Det viktiga är att den som ska utföra kontrollen har kompetens för just den kontrollen. Byggherren måste se till att kontrollen är upphandlad av den som ska utföra den, till exempel om en underentreprenör (UE) ska signera i kontrollplanen.

Det är bra att skriva rollen på den som ska kontrollera och inte namn. En roll kan skrivas in innan till exempel en UE är upphandlad.

Vår bedömning är att huvudentreprenören i de flesta fall ska vara upphandlad när kontrollplanen tas fram, denne bör ha kunskapen om vilka UE som behöver upphandlas och vilken arbetsroll som har kompetens för kontrollen.

I ett av mina ärenden har det meddelats att kontrollplanen inte får ändras efter att den är fastställd i startbeskedet -vilket blir ganska tokigt under produktionstiden.

Det stämmer, kontrollplanen är inget levande dokument som många tror utan är fastställd i startbeskedet. Ni behöver därför stämma av med oss ifall den behöver ändras. Mindre ändringar kan vi godkänna, till exempel byte av kontrollant, medan större ändringar som borttagande av kontrollpunkt kräver ett nytt startbesked eller beslut om kompletterande villkor.

Vilka måste vara med på en riskanalys?

Det är framför allt projektörerna som bör vara med och så självklart kontrollansvarig och någon som representerar byggherren. Vi tycker också att entreprenören bör vara med, general- eller totalentreprenör. I enklare ärenden kan KA kanske göra riskanalysen själv.

Är det inte byggherren som ska ladda upp dokumenten och begära om slutbesked?

Rent formellt är det byggherren som ska begära ett slutbesked men e-tjänsten är öppen för många roller för att vara flexibel.

Hur ställer ni er till digitala kontrollplaner?

De fungerar bra men vi har inte så jättestor erfarenhet av digitala kontrollplaner. Vi behöver ha utskrift på kontrollplanen inför beslut om start- och slutbesked för att kunna arkivera dokumenten.

Är det KA som tar fram vilket regelverk som kontrollpunkten ska regleras mot eller projektören?

Det är inte helt nödvändigt att ha regelverket bakom kontrollpunkten i en kontrollplan. Det kan vara bra för egen del att man ser att kontrollen görs mot krav som finns i PBL men den kontrollen ska vara gjord redan i projekteringsstadiet. Kontrollplanen bevakar kontroller i utförandeskedet och då kontrollerar man mot de handlingar som är framtagna under projekteringen.

Det är byggherrens uppdrag att fördela arbetet mellan sina konsulter.

Om man upptäcker brister utanför kontrollplanen under byggtiden, vad gör man då som KA?

Upptäcker man brister så ska man påtala det för byggherren och får man ingen respons så ska man kontakta stadsbyggnadsnämnden. Det ingår i kontrollansvariges arbetsuppgift enligt 10 kap 11 § PBL punkt 2 och 3 att både bevaka att kontrollplanen följs och att reagera på om projektet inte följer gällande bestämmelser och villkor.

Kan jag som privatperson vara KA på ett till exempel ett uterum på egen tomt?

Om det gäller ett uterum på ett en- eller tvåbostadshus kräver vi nog inte en kontrollansvarig och då kan du som byggherre själv bevaka kontrollerna. Då kan du göra en enkel kontrollplan för projektet.

Byggherren kan vara kontrollansvarig så länge denne har en självständig ställning till den som utför åtgärden.

Hur hanterar ni ett ärende där det finns fler punkter i kontrollplanen än i riskanalysen eller riskbedömningen?

Det är riskbedömningen som man ska utgå ifrån när man tar fram sina kontrollpunkter. Sen får man som byggherre lägga till ytterligare kontrollpunkt som man anser viktiga för utförandet.

Hur många risker är rimligt att ta med i små eller stora ärenden?

Det finns ingen siffra kring detta. Ha inte för många kontrollpunkter utan det är viktigare att hitta de viktiga kontrollerna i det specifika projektet och bevaka dem noga. Det är lite syftet med nya sättet att ta fram en kontrollplan. Du måste inte ha kontrollpunkter för varje tekniskt egenskapskrav eller för varje avsnitt i BBR.

Hur ställer ni er till fyllig riskanalys och mager kontrollplan?

Det behöver inte vara något fel med det så länge kontrollpunkterna hänger ihop med riskanalysen.

Utanför dagens sändning, men ska KA anmäla till stadsbyggnadsförvaltningen att byggherre har startat före startbesked?

Det är byggherren som har ansvar för att man inte börjar bygga innan startbesked finns men enligt 10 kap 11 § PBL punkt 2 och 3 gäller att en kontrollansvarig ska se till att kontrollplanen *och gällande bestämmelser och villkor för åtgärderna följs* samt att nödvändiga kontroller utförs. Om KA får reda på att bygget har startat så ska hen informera byggherren om lagkravet och om byggherren struntar i detta ska KA kontakta stadsbyggnadsförvaltningen.

Vad gör man som KA om entreprenören går i konkurs mitt uppe i signerandet av K-planen?

Då måste byggherren byta entreprenör. Förutsättningarna i projektet är ändrade och eventuellt behöver man göra en ny riskanalys eftersom det finns en annan kompetens i projektet.

Informera din inspektör så får ni ta det därifrån.

Hur ställer ni er mot undermåliga och icke detaljerade ritningar? Till exempel att infästningsdetaljer saknas

Det där kan vara klurigt och det beror på vad det är för projekt och vilka behov det finns av att projektera allt i detalj. Om det är ett enklare projekt och du vet att det är en entreprenör som är oerhört kunnig så kanske det inte finns behov av detaljritningar.

Stadsbyggnadsförvaltningen bedömer ritningsunderlaget när vi prövar ett startbesked. Om utförandet av detaljen kan innebära en risk i projektet som ska kontrolleras med en kontrollpunkt behövs det sannolikt en detaljritning så att finns en ritning att kontrollera mot.

Vad har ni för lagstöd för att inte behöva ta in kontrollplan / riskbedömning för vissa mindre åtgärder som ni sa?

Lagen, PBL, anger att kontrollplan ska tas fram i nästan alla ärenden. Boverkets vägledning är inte en lag utan en vägledning som anger hur man kan uppfylla lagen.

Att göra riskbedömningar för att ta fram en kontrollplan är nytt i branschen.

Stadsbyggnadsförvaltningen i Göteborg har valt att börja tillämpa Boverkets vägledning stegvis. Vi börjar ställa krav i projekt där det finns en kontrollansvarig. Tanken är att vi ska tillämpa vägledningen i alla projekt så småningom.

Hur vill ni ha det med punkter som ni själva kräver in? Hiss, OVK, brand mm

Det behöver inte vara med som punkter i kontrollplanen utan det är ju egentligen kontroller som sakkunniga gör efter att entreprenören har utfört sitt arbete. I startbeskedet listar vi vilka dokument vi behöver ha inför ett slutbesked. Om du som KA vill ha en lista på handlingar som ska tas fram inför slutbesked kan det anges under en egen rubrik i kontrollplanen men det ska inte bevakas med kontrollpunkter.

Kräver ni in riskanalysen?

Nej ni behöver inte lämna in den till oss men ni ska kunna redogöra för den till exempel vid ett tekniskt samråd. Det är bra att i kontrollplanen beskriva hur riskanalysen är genomförd och vilka som har deltagit.

Ska det framgå av Kontrollplan PBL vilka som varit involverade i riskbedömningen?

Det är bra om det framgår men inget krav.

I många mindre ärenden är det inte alltid byggherren vet vilka entreprenörer de ska använda eller om de ska använda några överhuvud taget. Är det verkligen nödvändigt att ha den informationen innan man lämnar startbesked.

Som vi tidigare sagt så bör riskanalysen kunna göras utan entreprenören i enklare projekt. Kontrollansvarig bör då utgå ifrån att entreprenören har låg kompetens och att sannolikheten för fel är hög, dvs ta höjd för samtliga entreprenörer.

Tänker att det är möjligt att genomföra en riskbedömning utan en snickare "

Se tidigare fråga.

Gäller Kontrollplanen enbart utförandet och ej projektering?

Kontrollplanen gäller oftast endast utförande och inte projektering. I undantagsfall är dock inte projekteringen färdig och man kan behöva bevaka att till exempel en dimensioneringskontroll av stommen utförts före arbete med stomme påbörjas.

Notera dock att den kontrollansvarige ska bevaka projekteringen även om den inte bevakas med kontrollpunkter.

Av lagkommentarer från JUNO till 10:11 § PBL framgår följande:

Byggprocessutredningen (SOU 2008:68, Bygg – helt enkelt!) föreslog som en särskild punkt att den kontrollansvarige skulle vid det tekniska samrådet särskilt yttra sig över den projektering som var gjord före det tekniska samrådet, något som lagstiftaren vid reformen år 1995 hade tänkt sig men som sällan har blivit verklighet. Någon sådan punkt togs dock inte in i den slutliga lagtexten, men det får ändå anses ingå som ett viktigt moment i den kontrollansvariges ställningstagande till projektets kravuppfyllelse enligt punkt 2 att noga uppmärksamma och bedöma redan gjord projektering. Statistiken visar att många byggfel har sin orsak i tidiga projekteringsmissar. Ingenting hindrar att den som byggherren tänker föreslå som kontrollansvarig medverkar genom kontroll av projekteringen redan före ansökan om bygglov.

Om det inte finns en ritning att hänvisa till i kontrollpunkten kan man hänvisa till BBR eller annat regelverk?

Ja, det kan gå i vissa fall men tänk på vem som är kontrollant. En brandkonsult har antagligen inge problem att kontrollera mot BBR men det är kanske inte lämpligt att en entreprenör ska göra det.

I en totalentreprenad är ju inte all projektering klar när kontrollplanen ska lämnas in, kan/ska man då ha med kontrollpunkter som berör projektering eller ska man bara ha med punkter som berör utförandet?"

Det som kan behöva säkerställas med kontrollpunkt är att projekteringen är färdig innan åtgärden påbörjas. Till exempel att dimensioneringskontrollen är gjord innan man börjar bygga stommen.

Är avvikelser mot bygglovet (utförningskrav) något som KA måste anmäla i sitt uppdrag till SBK?

Vår bedömning är att en avvikelse från bygglovet är en sådan åtgärd som KA behöver rapportera till nämnden om KA upptäcker det och byggherren inte har för avsikt att åtgärda avvikelserna.

Så om man bygger eget hus då kan man vara KA?

Byggherren kan vara KA så länge denne inte gör byggjobbet själv, se länk nedan.

[Kontrollansvariga - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)

”Byggherren, projektören eller en anställd hos byggherren kan vara kontrollansvarig förutsatt att den kontrollansvarige inte:

- *själv utför de åtgärder som ska kontrolleras,*
- *är nära släkt med den som utför åtgärden,*
- *har ett anställningsförhållande till den som utför åtgärden, eller*
- *arbetar inom samma företag som den som utför åtgärden.”* (Boverket)

Hur många risker är rimligt att ta med i små eller stora ärenden?

Vi kan inte ge ett exakt antal, det beror på kompetens i projektet, hur komplext det är, osv. Se vårt exempel på riskbedömning på hemsidan för hur en riskbedömning kan gå till.

Missade första 12 min, om jag förstått rätt så projekteringsdelen behöver inte vara med på KP?"

Precis, färdig projektering ska inte finnas med i kontrollplanen. Om delar av projektering inte är färdig kan det dock behöva säkerställas att den är utförd före åtgärden påbörjas.

Hur många kontrollplaner har ni fått in som uppfyller alla krav enligt Boverkets senaste vägledning?

Vi har sett några få som uppfyller kraven.

Hur värderas risk för ras o människoliv jämfört med rötskador i en syll?

Från vårt exempel för riskbedömning:

Konsekvensen kan uttryckas som följden av personskada eller som kostnad för att i efterhand åtgärda felet, bristen eller skadan. Kostnaden kan vara lätt att räkna ut, däremot är följden av personskada svårare. Ett sätt att fastställa den är att utgå ifrån hur många människor byggnaden är avsedd för, brand och konstruktion bör då ha en högre konsekvensfaktor för byggnader med många personer i.

Vad ska man göra som KA om entreprenören har lämnat och BH slutfört själv på grund av tvist. BH är privatperson och har varit tvungen att färdigställa för att undvika följdskador. Svårt att få in egenkontroller mm.

Kontakta din inspektör direkt när entreprenören har lämnat sitt uppdrag. Entreprenörens egenkontroller har som sagt inget med kontrollplan enligt PBL att göra. I vissa fall går det inte att verifiera en kontrollpunkt i efterhand, detta bör i så fall tas upp i KA:s utlåtande.

E-tjänst

Varför döper ni om dokumenten till sifferkombination? Vore mycket lättare att ladda ner dokumenten och hitta rätt om filnamnen behålls. Jag menar nya digitala dokument som t e x döps till kontrollplan. så försvinner filnamnet och får en sifferkombination. så var det inte för en ca 4 år sedan.

Nytt svar då jag förstår frågan: De handlingar som kommer in via post till oss skannas först innan de läggs in i vårt verksamhetssystem. Scannern döper handlingarna till ett löpnummer; 1, 2, 3 osv. När dessa sedan registreras i verksamhetssystemet så döper vi där handlingarna till vad de är, men detta påverkar inte själva filnamnet. När vi mejlar ut dessa handlingar eller när ni hämtar dom från e-tjänsten så har dokumentet däremot själva filnamnet och kan därför vara döpta till en sifferkombination. När handlingar skickas in via e-tjänsten så har den det namnet som du själv döpt det till.

Gammalt svar: Eftersom vi även har mycket gamla ärenden som visas i e-tjänsten av gamla dokumentstyper som finns i vårt system så hade många av de en siffra innan dokumentnamnet kom fram så det är en rest från innan vi ordnade upp vårt ärendesystem.

Det har hänt att jag laddat upp dokument på e-tjänsten men så har den inte kommit fram till handläggare. Finns det någon bekräftelse för att verifiera att det laddats upp?

Det ska gå iväg ett bekräftelsemejl till dig som laddar upp och kompletterar ett ärende. Allt som kommer in via-tjänsten loggas och det vissa ärenden flaggas om e-tjänsten misstänker att något har gått snett. Vi går dagligen igenom dessa loggar och vår erfarenhet säger att det är ytterst sällan något har gått snett utan att vi har fångat upp det. Skulle det vara så att ni inte får bekräftelsemejl så tveka inte att höra av er så vi kan fortsatt förbättra vår e-tjänst.

Kan man lägga in flera ritningar på en gång? Stora projekt har ju väldigt mycket ritningar.

Om du ansöker om bygglov vill vi att du laddar upp arkitekturritningarna och andra ritningar som t.ex. nybyggnadskarta en och en. Då får varje ritning som tillhör ett bygglovsbeslut en ankomststämpel och hanteras på rätt sätt därefter.

Tekniska handlingar, ritningar eller dokument av samma dokumenttyp till start- och slutbesked kan buntas ihop och laddas upp som flersidiga dokument. T.ex. alla konstruktionsritningar i en PDF och alla ventilationsritningar i en annan. Det blir betydligt enklare för oss att hantera och enklare för dig att lägga in flersidiga dokument i e-tjänsten på detta sätt.

Ska varje filnamn börja med fastighetsbeteckning, följt av ärendenummer följt av handlingens namn?

Nej vi behöver inte ha den informationen i filnamnet. Det viktigaste för oss är att handlingen namnges rätt enligt listan som finns i vår e-tjänst.

Vad gör man om man inte hittar en lämplig flik för den handling man ska komplettera med inför t.ex. ett slutbesked. Man borde kunna skriva in en egen rubrik.

Hittar du inte rätt namn på den handlingen du laddar upp så välj då den som du tycker ligger närmast den beskrivningen du skulle vilja ange. Vi har tyvärr ingen möjlighet att sätta egna namn på handlingarna. Men vi ska efter denna synpunkt se över möjligheten att lägga till en ruta för eventuella kommentar eller beskrivning för varje uppladdad handling

Övrigt

Hur många är det med på detta infomöte?

Vi hade 179 stycken deltagare på infomötet. Några av deltagarna, kanske 20 stycken, var kollegor till oss på stadsbyggnadsförvaltningen.